

Jan SAHULA, *Konflikty měšťanů v Českých Budějovicích v letech 1547-1560 ve světle Knihy svědeckých výpovědí*, Bakalářská práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2013, 75 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Jan Sahula se ve své bakalářské práci pokusil nahlédnout do měšťanské každodennosti poloviny 16. století prostřednictvím dvou Knih svědeckých výpovědí, které se dochovaly ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích. Jako metodologické východisko mu měly posloužit především některé historickoantropologické koncepty Richarda van Dülmena, přičemž se k inspiraci hledané v jeho pracích několikrát otevřeně přihlásil. Po nezbytném teoretickém úvodu se Jan Sahula snažil nejen o určitou typologizaci sporů zachycených v dochovaných Knihách svědeckých výpovědí, ale rovněž o přiblížení myšlenkového světa měšťanů a zachycení hodnot, které konkrétní jedinci zaznamenali v pramenech vyznávali.

K úvodní teoretické části je třeba vznést několik připomínek. Není například úplně jasné, podle jakého klíče autor vybíral uváděné smolné knihy. Zmiňuje totiž některé edice, které mají spíše okrajový význam (Pohl, Renner), aniž by se věnoval počínům mnohem podstatnějším a novějším (Verbík, Štarha, Francek). Editor Knihy Smolné založené léta 1588 se nejmenoval Emil Pavel, nýbrž Emil Pavel Lány (s. 9). Jako velmi nešťastné se mi pak jeví srovnávání studie Bohumíra Roedla, která analyzovala drobnou kriminalitu v Žatci a Lounech, s prací Jaroslava Pánka o městském hrdelním soudnictví, jež měla zcela zásadní význam pro výzkum této problematiky po několik desetiletí (s. 10). Je také škoda, že autor při tvorbě své práce nepracoval s knihou Michaely Hrubé Zvonění na svatou Alžbětu, která mu mohla poskytnout řadu inspirativních myšlenek a možností srovnání (například v otázce majetkových sporů či ženské sounáležitosti). Nemohu také souhlasit s tvrzením Jana Sahuly, že v jiných městech byly obdobné knihy vedeny většinou pod názvem Kniha smolná, protože tyto měly svůj obsah mnohem úžeji zaměřený (s. 20).

Jako poměrně zdařilou hodnotím další část práce, ve které se autor zabýval zkoumanými prameny z hlediska jejich obsahu, přičemž analyzoval v této době v Českých Budějovicích nejčastěji zastoupené majetkové konflikty, trestněprávní konflikty, spory o hranice panství či přímo o konkrétní vesnice a dále jednotlivé, do výše zmíněných obtížně zařaditelné, případy. Přiblížil tu tak několik, z historickoantropologického hlediska velmi zajímavých, příběhů. Lze jen litovat, že kromě srovnání s prací Ondřeje Hladíka nepodrobil své poznatky další komparaci. Celkem zdařile se autor vypořádal, zde významně ovlivněn právě pracemi Richarda van Dülmena, i s cílem přiblížit se myšlenkovému světu raně novověkého měšťana. Na konkrétních příkladech se mu tak podařilo naplnit pojmy jako *bezectnost* či *paměť*. Značně zmatečně jsou tu však podle mého názoru využívány dobové termíny jako *přátelství* či *sousedství* (s. 66), jejichž význam ze svého pohledu by mohl autor upřesnit při své obhajobě. Rovněž by mohl věnovat pozornost tomu, k jakým pramenům by dále obrátil svůj zájem,

kdyby dále studoval hlouběji tuto problematiku, případně chtěl ověřit některé výpovědi zapsané v Knihách svědeckých výpovědí.

Na bakalářské práci Jana Sahuly je patrné, že výzkumu věnoval nezanedbatelný čas. Je proto škoda, že práci kalí poměrně časté prohřešky proti pravopisnému úzu, a to včetně chyb ve shodě podmětu s přísudkem (s. 24, 50, 51, 63). Rovněž je zatížena i řadou překlepů a stylistických nedostatků. Také transkribování některých výpovědí je občas provedeno poněkud ledabyle.

Navzdory výše uvedeným připomínkám však hodnotím bakalářskou práci Jana Sahuly jako celkem zdařilou a hodnotím ji ještě známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích 15. 8. 2013

Mgr. Jaroslav Dibelka, Ph.D.